

قرار نظارت قضایی در قانون آیین دادرسی کیفری جدید با نگاهی بر حقوق فرانسه

علیرضا گل محمدی شورکی

کارشناس ارشد حقوق جزا و جرم شناسی دانشگاه مفید قم

چکیده

یکی از مهم ترین تغییراتی که در قانون آیین دادرسی کیفری ایران در سال ۱۳۹۲ ایجاد شد، پذیرش اعمال و استفاده از قرارهای نظارت قضایی بوده است، می توان تغییر مذکور را نتیجه تاثیراتی دانست که آموزه های حقوق بشر بر اعمال قرارهای تامین کیفری گذاشته اند بر خلاف ایران در فرانسه استفاده از قرارهای نظارت قضایی سابقه ای به درازی چند دهه دارد، در ایران قرارهای تامین کیفری در ماده ۲۱۷ و قرارهای نظارت قضایی در ماده ۲۴۷ مورد توجه قرار گرفته اند این در حالی است که در فرانسه قرارهای تامین کیفری و قرار نظارت ماهیتاً یکسان معرفی شده اند و قاضی تنها حق استفاده از یک قرار نظارت قضایی را دارد، در ایران قرار نظارت قضایی جنبه تکمیلی داشته و به استناد ماده ۲۴۷ قانون آیین دادرسی کیفری ۱۳۹۲ در مواردی در کنار قرار تامین کیفری صادر می شوند این در حالی است که در فرانسه قرارهای نظارت قضایی به تنهایی اعمال می شوند. در کتاب حاضر مشخص خواهد شد که اهداف متفاوتی از اعمال قرار نظارت قضایی دنبال می شود و شرایطی نیز بر آن حاکم است از مهم ترین شرایط قرار نظارت قضایی می توان اصل مستدل و موجه بودن آن را بیان نمود، علاوه بر این در صدور این قرار باید لزوم تناسب آن با اتهام انتسابی به متهم، و مجازات احتمالی قابل اعمال بر ایشان را مورد توجه قرارداد علاوه بر این باید اذعان داشت که در خصوص قرار نظارت قضایی یک ضرورت دیگر وجود دارد و آن اینکه باید با توجه به جنبه تکمیلی آن نسبت به قرار تامین کیفری باید تناسب میان این قرار با تامین کیفری اعمال شده در نظر گرفته شود، به طور کلی و از دیدگاه منطقی امکان اعمال برخی قرارها با قرار تامین کیفری وجود ندارد. به عنوان مثال اثبات شد که امکان صدور قرار معرفی نوبه ای یا منع از رانندگی در کنار قرار بازداشت وجود ندارد زیرا بازداشت متهم وی را از تمام حقوق مذکور محروم می نماید و در صورت صدور قرار نظارتی نظیر منع از رانندگی در کنار بازداشت به نظر می رسد که قرار نخست بی اثر باقی می ماند.

واژه‌های کلیدی: قرار تامین، قرار نظارت قضایی، اصل تناسب، اصل توازن، دادرسی عادلانه

مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه

دوره ۷، شماره ۱، بهار ۱۴۰۰، صفحات ۱-۲۸